

Ιδιωτικοποίηση
σημαίνει εμπόριο...

Εμπόριο σημαίνει
ΣΦΕΤΕΡΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΑΝΑΓΚΩΝ!

 όχι το νερό!

αυτόνομοι
Αθήνα

συμβούλιο για την
εργατική αυτονομία
Θεσσαλονίκη

1: το νερό...

Είναι γνώσεις εγκυκλοπαιδικές, που έχουν τώρα δραματική αξία: Το νερό καλύπτει το 70% του πλανήτη Γη (χώρια η άγνωστη ποσότητα των υπόγειων υδάτων). Το καθαρό νερό των βροχών που πέφτει κάθε χρόνο υπολογίζεται σε 40.000 έως 50.000 κυβικά χιλιόμετρα.

Το νερό δεν καταστρέφεται! Η ποσότητά του στον πλανήτη παραμένει σταθερή. Ο κύκλος της εξάτμισης, των νεφών, των βροχών, των παγετώνων, οι θάλασσες, τα ποτάμια, οι λίμνες στην επιφάνεια ή υπόγεια, όλα αυτά αποτελούν διαφορετικές *μορφές* του νερού. **Όμως κανείς δεν κατασκευάζει νερό!**

Εκείνο που διαφοροποιείται είναι τα είδη - και τα μεγέθη - της χρήσης του νερού. Η δραστηριότητα στην οποία χρησιμοποιείται η μεγαλύτερη ποσότητα του παγκόσμια διαθέσιμου καθαρού νερού (τα 2/3) είναι η γεωργία. Η αγροτική παραγωγή, για πότισμα. Το μισό απ' αυτό νερό, δηλαδή το 1/3 της παγκόσμιας γεωργικής χρήσης νερού, αφορά τρεις μονάχα καλλιέργειες: του βαμβακιού, του σιταριού και του ρυζιού.

Ο δεύτερος στη σειρά χρήσης νερού, είναι η βιομηχανία. Ένα αυτοκίνητο, για την κατασκευή του, (απ' την αρχική φάση της επεξεργασία των μετάλλων και των πλαστικών ως την τελική κατασκευή των εξαρτημάτων) χρησιμοποιεί 148,5 τόνους νερό! Η κατασκευή ενός μονάχα μικροτσιπ χρειάζεται 38 λίτρα νερό. Ένα μεσαίου μεγέθους εργοστάσιο κατασκευής μικροτσιπ χρειάζεται κάθε μήνα 190 χιλιάδες τόνους νερό! Αυτή η ποσότητα ισοδυναμεί με τις ανάγκες ύδρευσης μιας μικρής πόλης 20.000 κατοίκων.

Η χρήση του νερού για πόση και για υγιεινή (πλύσιμο σωμάτων, ρούχων, λάτζα κλπ) είναι η σημαντικά μικρότερη. Όμως είναι εκείνη που γίνεται άμεσα αισθητή στον καθένα και στην καθημιά μας. **Το νερό (μαζί με τον αέρα) είναι οι μοναδικές απαραίτητες για την ζωή "πρώτες ύλες" για τις οποίες δεν υπάρχει, και δεν μπορεί να υπάρξει υποκατάστατο!**

Αυτό σημαίνει ότι όποιος καταφέρει να βάλει στο χέρι το νερό μιας περιοχής, είναι ο πραγματικός κύριος της ζωής (της ανθρώπινης και όχι μόνο) σ' αυτήν την περιοχή!!!

2: το εμπόριο

Για να μπορεί κάποιος να πουλάει κάτι βγάζοντας κέρδος, πρέπει αυτό το “κάτι” να είναι σχετικά σπάνιο. Να μην υπάρχει εύκολα διαθέσιμο. Για να υπάρχει εμπόριο νερού πρέπει να υπάρχει *έλλειψη, σπανιότητα* νερού. Πώς είναι, όμως δυνατόν, να υπάρχει έλλειψη, σπανιότητα, σε κάτι που είναι παγκόσμια διαθέσιμο και στην ίδια σταθερή ποσότητα απ’ τα βάθη των αιώνων;

Μπορεί να υπάρξει έλλειψη νερού, επειδή δημιουργείται σαν τέτοια! Ειδικά σε ότι αφορά, το καθαρό, πόσιμο νερό. Παγκόσμια τρεις είναι οι τρόποι κατασκευής της έλλειψης καθαρού, πόσιμου νερού, που αποτελεί τη βάση του εμπορίου:

- Μέσω και εξαιτίας της *μόλυνσης* του νερού, την οποία κάνουν οι δυο μεγαλύτερες χρήσεις του, η γεωργική (φυτοφάρμακα, λιπάσματα) και η βιομηχανική (τοξικά, βαρέα μέταλλα, κλπ).

- Μέσω των μεγάλων αστικών συγκεντρώσεων: όσο πιο μεγάλη είναι μια πόλη τόσο πιθανότερο είναι να υπάρχει έλλειψη επαρκών ποσοτήτων καθαρού, πόσιμου νερού για τους κατοίκους της. Στην ίδια κατηγορία ανήκουν τα μαζικά τουριστικά θέρετρα, τα οποία 99 φορές στις 100 δημιουργούνται σε τόπους που δεν διαθέτουν αποθέματα νερού για να συντηρήσουν χιλιάδες μονιμιάς συγκεντρωμένους τουρίστες...

- Μέσω της μη συντήρησης και της εγκατάλειψης των συστημάτων ύδρευσης (των πόλεων), οπότε υπάρχουν μεγάλες διαρροές.

Οι πολύ παλιοί έμποροι νερού ήταν οι “νερουλάδες”: αυτοί, δηλαδή, που μετέφεραν νερό από μακρινές πηγές. Πληρώνονταν για την *μεταφορά* του νερού.

Όμως τα 40, 50 τελευταία χρόνια το εμπόριο νερού παγκόσμια έχει αλλάξει εντελώς μορφή. Και έχει οργανωθεί με τέτοιον τρόπο ώστε να αποφέρει τεράστια κέρδη στους εμπόρους. Υπάρχουν δύο μεγάλοι κλάδοι κερδοφορίας:

- το εμφιαλωμένο (επιτραπέζιο) νερό·
- τα δίκτυα ύδρευσης των πόλεων.

3: τα κέρδη...

Το εμπόριο εμφιαλωμένου πόσιμου νερού ήταν το πρώτο μεγάλο κύμα εκμετάλλευσης και κερδοφορίας, που έχει γίνει πια απόλυτα αποδεκτό. Είτε επειδή τα δίκτυα ύδρευσης εγκαταλείφθηκαν σκόπιμα (απ' τα κράτη, τους δήμους) στην παρακμή, οπότε η ποιότητα του νερού τους έπεσε, είτε επειδή τα εμφιαλωμένα νερά διαφημίστηκαν σαν "υγιεινά", "εμπλουτισμένα" κλπ, το εμπόριο εμφιαλωμένων έγινε μια τεράστια παγκόσμια μπίζνα, της οποίας αφεντικά είναι (όπως και στα ιδιωτικά δίκτυα ύδρευσης) μια χούφτα μεγάλες εταιρείες: οι γαλλικές Suez, Vivendi και Saur, η αγγλογερμανική RWE-Thames, η αμερικανική Bechtel, και η Nestle. Οι δύο πρώτες ελέγχουν περισσότερο από τα 2/3 της αγοράς και δραστηριοποιούνται σε περισσότερες από 150 χώρες με περισσότερους από 200 εκατομμύρια καταναλωτές.

Πόσο μεγάλα είναι τα κέρδη στο εμπόριο εμφιαλωμένων; Μια απλή συγκριτική έρευνα το καλοκαίρι του 2013 (στην Αθήνα) έδειξε ότι:

- το δημόσια παρεχόμενο νερό του δικτύου έχει 0,4138 ευρώ το κυβικό (τα 1000 λίτρα) για κατανάλωση έως 16,5 κυβικά, και 0,6471 ευρώ το κυβικό απ' τα 16,5 κυβικά και πάνω. Αυτό σημαίνει: από 0,0004138 ευρώ έως 0,0006471 ευρώ το λίτρο, τιμή για το νερό της Βρύσης.

- οι τιμές του εμφιαλωμένου κυμαίνονται από 0,5 ευρώ το μισό λίτρο (στα περίπτερα) έως κατώτερη τιμή 1,5 ευρώ η συσκευασία των 9 λίτρων (6X1,5) στα σούπερ μάρκετ. Που σημαίνει από 1 ευρώ (περίπτερα) έως 0,166 ευρώ το λίτρο (κατώτατη σούπερ μάρκετ).

Αυτές οι τιμές δείχνουν ότι **το εμφιαλωμένο πουλιέται (στην καλύτερη των περιπτώσεων) 256,5 φορές ακριβότερα έως (στη χειρότερη) 2416 φορές ακριβότερα απ' το νερό της Βρύσης!!!** Εάν αρέσουν οι επί τοις εκατό αναγωγές: το εμφιαλωμένο είναι από **25.650% έως 241.600% ακριβότερο** απ' το νερό της Βρύσης!!!!

Αυτό συμβαίνει ελεύθερα, δημόσια, με την αποδοχή των πελατών, και χωρίς κανείς να διαμαρτύρεται για την ληστεία! Κι όμως: μια τόσο απίστευτη κερδοφορία μέσω του εμφιαλωμένου προδιαγράφει το μέγεθος των κερδών που επιδιώκουν εκείνοι (οι ίδιες παγκόσμιες εταιρείες ή θυγατρικές τους) που θέλουν να βάλουν στο χέρι και τα δίκτυα ύδρευσης (Θεσσαλονίκης και Αθήνας προς το παρόν).

Σε μια στιγμή ειλικρίνειας ο πρόεδρος της Perrier (της γνωστής γαλλικής εταιρείας νερού) είχε δηλώσει:

... Εκείνο που με εντυπωσίασε ήταν ... ότι αυτό που χρειάζεται να κάνεις είναι απλά να βγάλεις το νερό απ' το έδαφος... Και ύστερα μπορείς να το πουλήσεις ακριβότερα απ' το κρασί, το γάλα ή το πετρέλαιο...

Ακριβώς: το εμπόριο νερού έχει εκατοντάδες φορές πολλαπλάσια κερδοφορία απ' το εμπόριο πετρελαίου!

4: τα δίκτυα

Η “ιδιωτικοποίηση” των δικτύων ύδρευσης ήταν (παγκόσμια) το επόμενο ΜΕΓΑΛΟ ΚΟΛΠΟ για τον σφετερισμό των κοινωνικών αναγκών, μετά το εμπόριο εμφιαλωμένων. Κι αυτό για δύο λόγους:

α) Όσο τα δίκτυα ύδρευσης παραμένουν δημόσια και οι υπεύθυνοι φροντίζουν την κατάστασή τους, “λειτουργούν ανταγωνιστικά” προς το εμφιαλωμένο / πόσιμο, και δεν αφήνουν τις εταιρείες να πετύχουν τα ακόμα μεγαλύτερα κέρδη που ονειρεύονται οι μέτοχοι και οι CEO τους. Και

β) Βάζοντας χέρι και στα δίκτυα οι έμποροι νερού γίνονται οι απόλυτοι κυρίαρχοι της ζωής, οπότε “παίζουν” με τις τιμές χωρίς αντίπαλο. (Εκτός από εμάς τους ίδιους!!!)

Ο ιδιωτικοποιήσεις των δικτύων ύδρευσης έχουν ξεκινήσει παγκόσμια πριν μερικές δεκαετίες. Συχνά ήταν / είναι μέρος των “προγραμμάτων δομικής προσαρμογής” που εποπτεύονται απ’ το ΔΝΤ (το οποίο και στη συγκεκριμένη περίπτωση λειτουργεί σαν πολιορκητικός κριός των επιχειρήσεων...).

Και επειδή ο στόχος των ιδιωτικοποιήσεων των δικτύων (όποιο πα-
ραμύθι κι αν πουλιέται) είναι ένας, η όσο πιο μεγάλη κερδοφορία γίνεται, σχεδόν παντού (είτε στην Αγγλία είτε σε περιοχές του “τρίτου κόσμου”) μετά την ιδιωτικοποίηση συμβαίνουν τα εξής:

- ανεβαίνουν θεαματικά οι τιμές του νερού·
- καθώς οι πιο αδύνατοι οικονομικά δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν, μειώνουν σημαντικά τη χρήση νερού (: πλένουν τα κατσαρολικά ξανά και ξανά στο ίδιο νερό, κάνουν μπάνιο χρησιμοποιώντας δυο και τρεις άτομα το ίδιο νερό, πλένουν τα ρούχα τους πιο αραιά) με αποτέλεσμα την δραματική επιδείνωση της υγείας τους·
- οι διακοπές ύδρευσης για καθυστερήσεις εξόφλησης ή απλήρωτους λογαριασμούς γίνονται το κύριο όπλο των εταιρειών, οδηγώντας σε απελπισία πολύ κόσμο·
- οι (συνήθως) πολυδιαφημισμένες “επενδύσεις στα δίκτυα” των νέων ιδιοκτητών ή δεν γίνονται ποτέ ή γίνονται με επιδοτήσεις των κρατών και με εξαιρετικά ευνοϊκά δάνεια των τραπεζών... Οπότε είτε η ποιότητα του νερού χειροτερεύει, είτε οι “επενδύσεις” πληρώνονται ξανά απ’ τους φορολογούμενους.

Ενάντια σ’ αυτές τις καταστάσεις έχουν ξεσπάσει τις τελευταίες δεκαετίες σκληροί αλλά αποφασιστικοί αγώνες σε διάφορα σημεία του κόσμου για να ξαναπεράσουν τα δίκτυα ύδρευσης σε δημόσια ιδιοκτησία. Οι περισσότεροι ήταν νικηφόροι.

Όμως δεν χρειάζεται να περιμένουμε για να γίνει το κακό, είτε στη Θεσσαλονίκη (ΕΥΑΘ) είτε στην Αθήνα (ΕΥΔΑΠ)!...

ΟΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ

Όπως συμβαίνει σε κάθε κοινωνική ανάγκη που ιδιωτικοποιείται, για να γίνει η ικανοποίησή της εμπόρευμα που πρέπει να αγοραστεί και να πληρωθεί (νοσοκομεία, εκπαίδευση, ηλεκτροδότηση, υπεραστικοί δρόμοι) έτσι και το εμπόριο του νερού **ΔΕΝ ΚΤΥΠΑΕΙ ΤΟ ΙΔΙΟ ΤΟΥΣ ΠΑΝΤΕΣ**. Αυτοί που θα κτυπηθούν απ' την ιδιωτικοποίηση της ΕΥΑΘ και της ΕΥΔΑΠ θα είναι όσοι και όσες βρίσκονται, από οικονομική άποψη, στα "χαμηλά" της κοινωνικής πυραμίδας. Εργάτες, μισθωτοί με χαμηλούς μισθούς, άνεργοι, συνταξιούχοι με μικρές συντάξεις.

Εκείνοι που γεμίζουν πισίνες ή ποτίζουν αυλές με γκαζόν, δεν θα έχουν πρόβλημα: έχουν λεφτά. Όπως συμβαίνει παντού έτσι και στην περίπτωση του νερού οι κοινωνικές ανάγκες είναι ΑΝΑΓΚΕΣ με κεφαλαία γράμματα για εκείνους κι εκείνες που σαν αυτόνομοι ονομάζουμε *σύγχρονη εργατική τάξη*.

Η κυβέρνηση, φυσικά, προσπαθεί να κατευνάσει εκ των προτέρων τις αντιδράσεις. "Οι τιμές του νερού" (λένε οι εκπρόσωποί της) "θα μείνουν υπό τον έλεγχο της κυβέρνησης"... Α χα!!! Όπως ακριβώς συμβαίνει με τις τιμές του ρεύματος, ή με την κατάσταση των νοσοκομείων - έτσι δεν είναι; Κάτι χειρότερο από κοροϊδία: ποιός θα αγοράσει σήμερα την ΕΥΑΘ και αύριο την ΕΥΔΑΠ εάν δεν έχει εκ των προτέρων κανονίσει (με κάθε κυβέρνηση...) τα κέρδη του; Είναι δυνατόν οι έλληνες εργολάβοι, που θα είναι βασικοί συνεταιίροι και μέτοχοι στις ιδιωτικές ΕΥΑΘ και ΕΥΔΑΠ, οι οποίοι τα έχουν βρει μέχρι τώρα μια χαρά με όλες τις κυβερνήσεις, να τα χαλάσουν για αυτήν την μπίζνα;

Κι ύστερα, στους λογαριασμούς του νερού, μπορεί οι τιμές του να ανεβαίνουν "σιγά σιγά", αλλά τα "τέλη αποχέτευσης" να ανέβουν απότομα... Επειδή "πρέπει να γίνουν επενδύσεις στην αποχέτευση" (απ' τους καινούργιους ιδιοκτήτες) και άλλα παρόμοια...

Η ιδιωτικοποίηση των δικτύων ύδρευσης / αποχέτευσης πρέπει να εμποδιστεί οπωσδήποτε.

Είναι ένα κρίσιμο βήμα, αλλά μόνο το ΠΡΩΤΟ βήμα. Η υπέρσπωση του νερού σαν δημόσιου αγαθού πρέπει να κτυπήσει και την "καρδιά" του εμπορίου, δηλαδή την κατανάλωση του εμφιαλωμένου. Η απαίτηση για καλής ποιότητας δημόσια συστήματα ύδρευσης, για δημόσιες βρύσες στις πόλεις, και η διαρκής υπενθύμιση του ΠΟΣΟ ΑΚΡΙΒΟ είναι το εμφιαλωμένο, πρέπει να μουν στην ημερήσια διάταξη.

Διαφορετικά οι έμποροι νερού θα συνεχίσουν να θησαυρίζουν εκμεταλλευόμενοι τις ανάγκες μας. Και θα περιμένουν κάποια καλύτερη στιγμή για να βάλουν στο χέρι τα δίκτυα...

